

Metodická inspirace k inscenaci

Tomáš Jarkovský, Jakub Vašíček

Bílý tesák

Dobrodružný příběh o svobodě viděný očima vlka

Vážená paní učitelko, vážený pane učiteli,

držíte v rukou metodický list, který pro Vás vytvořily lektorky Divadla Drak, aby Vám co nejvíce usnadnily přípravu Vašich žáků a studentů na představení a nabídly možnosti další práce s tématy po jeho zhlédnutí. Jednoduché aktivity rozvíjejí téma inscenace a napomáhají umocnit zážitek z návštěvy divadla. Jednotlivé kroky na sebe navazují a vytvářejí ucelenou lekci, mohou však být využity i samostatně či jinak přizpůsobeny věku (9+), možnostem a potřebám skupiny.

Doufáme, že Vám tento list bude příjemným a užitečným pomocníkem a přinese mnoho inspirace pro další kreativní práci ve Vaší třídě.

Jana Neduha a Klára Fidlerová
lektorky Divadla Drak

Barbora Pokorná
dramaturgyně Divadla Drak

SLOVO DRAMATURGA

Daleko na severu za časů zlaté horečky, v nehostinném místě a v drsné době, vyrůstá ze štěněte v dospělou šelmu Bílý tesák, kříženec psa a vlka. Od přírody má do vínku nadělenou divokost a nespoutanost, osud mu však staví do cesty překážky, které znamenají pro jeho svobodomyšlnou povahu těžké zkoušky. Jak v nich obstojí? Podaří se mu neztratit na své cestě sama sebe?

Inscenace na motivy slavného románu Jacka Londona pracuje s principy tzv. live cinema, tedy snímání dění na jevišti kamerou, které je živě přenášeno na plátno. Divák má tak jedinečnou možnost nahlížet na příběh jak z pozice nezúčastněného pozorovatele, tak přímo očima hrdiny příběhu — Bílého tesáka, jehož protagonista má kameru stále u sebe, čímž zprostředkovává veškeré dění s detailní blízkostí.

1. ČÁST – PŘED PŘEDSTAVENÍM

V první části metodické inspirace Vám nabízíme aktivity, které by měly děti naladit na blížící se návštěvu divadelního představení

AUTOŘI BIOGRAFIE

Během této aktivity se žáci ponoří do procesu tvorby fiktivního životopisu s použitím reálných fotografií ze života Jacka Londona. Hlavním cílem je stimulovat a podnítit imaginaci žáků, aby si dokázali představit autora nejen jako historickou postavu z učebnic, ale jako skutečného člověka, jehož život byl ovlivněn konkrétní dobou a místem.

Žáci se stanou autory biografie muže jménem Jack, který, mimo jiné, vášnivě fotografoval. Za svůj čtyřicetiletý život nafotil tisíce snímků, a sice v době před více než sto lety, kdy k tomu potřeboval poměrně velký, ne úplně snadno přenosný přístroj. Pomocí dochovaných fotografií, které pořídil, nebo na nichž je sám zachycen, se žáci v roli spisovatelů pokusí zrekonstruovat a dobásnit jeho životní příběh v biografii, kterou budou záhy prezentovat na knižním veletrhu.

Aby se kniha lépe prodávala a oslovila i mladé lidi, rozhodlo se nakladatelství požádat mladé spisovatele, aby seriózní biografii doplnili komiksovými obrazy. Pro tento účel dostanou žáci k vytištěným fotografiím i prázdné komiksové bubliny.

Učitel rozdělí žáky do 4 až 6 skupin, z nichž každá dostane jiný výběr šesti fotek z Jackova života. Žáci je seřadí podle toho, jak si myslí, že šly chronologicky za sebou, přichytí je v daném pořadí na prádelní šňůru, magnetickou tabuli apod. a posléze k nim vytvoří a zapíše fiktivní příběh Jackova života. Fotografie opatří komiksovými bublinami a ostatním převyprávějí, jak se podle jejich informací a domněnek odvíjel život pana Jacka L.

Sady fotografií a komiksové bubliny najdete v příloze.

ZÁVĚREČNÁ DISKUZE

V průběhu aktivity žáci diskutují.

Cílem je shrnout informace o Jacku Londonovi a vzbudit jejich zvědavost před představením.

Vše, o čem žáci-spisovatelé vyprávěli, nezažilo 6 různých lidí, ale jeden člověk. Jack London, lovec, zlatokop, novinář, námořník, odborář, fotograf, ochránce zvířat, námezdný dělník, válečný reportér a zajatec, majitel ranče, hollywoodský scenárista a jeden z nejčtenějších a nejlépe placených spisovatelů své doby.

Po prezentacích fiktivních příběhů učitel odhalí identitu spisovatele Jacka Londona, který je autorem předlohy k inscenaci Bílý tesák. Poté může doplnit či poupravit další životopisné informace z popisků k fotografiím, které žáci neměli k dispozici, a vybědne je k diskuzi o tom, jaké knihy mohl tento člověk psát.

Jaký žánr by podle vás Jacku Londonovi vyhovoval? Komiks, poezie, dobrodružná literatura, psychologický román, science-fiction, horor, humoristická literatura...?

Co byste v jeho knihách čekali a co by vás naopak překvapilo, kdyby v nich bylo?

2. ČÁST – PO PŘEDSTAVENÍ

V druhé části metodické inspirace Vám nabízíme řadu aktivit a her, které navazují na zhlédnuté představení a kromě reflexe samotného představení Bílý tesák a témat s ním spojených pomáhají dětem prohloubit vnímání divadla jako svébytného druhu umění.

PES A PÁN

Tato aktivita je klasickou hrou s pravidly.

Cílem aktivity je počáteční uvolnění dětí a navození tématu.

Žáci se rozdělí na psy a pány, postaví se do kruhu tak, že majitel stojí a hledí klečícímu psovi na záda. Jeden majitel zůstává bez psa. Všichni psi volného majitele pozorují, a pokud na ně mrkne, snaží se svému majiteli utéct. Majitelé pozorují své psy. Ve chvíli, když vidí, že jim pes utíká, zastaví je plácnutím. Pokud pán psa plácnout stihne, prohodí si role (z majitele se stane pes a ze psa majitel). Uteče-li pes, prohodí se s novým majitelem. Hráč bez psa se snaží získat nového.

DISKUSE NAD TÉMATEM

V průběhu této aktivity žáci diskutují důležité momenty inscenace a svůj pohled na ně.

Cílem je reflektovat téma inscenace.

Učitel nabízí žákům otázky vybízející ke shrnutí a reflexi tematicky důležitých momentů inscenace:

Jak se vám předchozí hra na "Psa a pána" spojuje s představením Bílého tesáka?

Kdy (v kterých fázích života, v kterých okamžicích) žil tesák jako vlk a kdy jako pes?

Kolikrát za něj o tom, jak bude žít, rozhodl někdo jiný? Kdo? Jak k tomu došlo?

Připomíná vám to obdobné situace mezi lidmi a zvířaty nebo mezi lidmi a lidmi?

Kolikrát se pro změnu rozhodl sám? Jaké měl v těchto situacích k rozhodnutí důvody?

Jakým rozhodnutím skončilo představení? Co se podle vás odehrálo v závěru? Jak příběh skončil?

Jak/z čeho jste poznali, že se Tesák v závěru rozhodl pro život vlka?

PES A VLK

V průběhu aktivity žáci v roli argumentují pro jeden ze životních stylů, které reprezentují vlk a pes.

Cílem aktivity je hlubší prožitek a hlubší pochopení protichůdných stanovisek.

V situaci u televize se v Tesákovi pral pes s vlkem. V představení zvítězil vlk, nicméně v knize Jacka Londa, která je předlohou této inscenace, dá Tesák přednost životu psa. Není lehké se v takové situaci rozhodnout a ne každý dokáže žít obojím způsobem.

Učitel přečte žákům text ze závěru inscenace.

Potkal kdysi zesláblý, vychrtlý vlk statného psa, jehož srst se jen leskla. Zeptal se ho: „Bratře, jak je možné, že jsi tak tlustý a hladký?“ A pes mu odpověděl: „Taky můžeš být tak dobře živěný jako já. Odejdi z lesa, následuj mě a povede se ti výborně.“ „A co bych musel dělat?“ ptal se ten vlk. „Nic zvláštního, štěkat na lidi, kteří mají hole, vyhánět žebráky, lichořit domácím... A potom se ti dostane tolika lahůdek, kolik si jen dovedeš představit.“ A vlk usoudil, že takový život by se i jemu

náramně líbil a vydal se se psem na cestu. Vtom ale zpozoroval, že má pes odřený krk: „Co to znamená?“ Pes odpověděl: „Ale nic, maličkost. To je jen od obojku, za který bývám připoután.“ To vlka udivilo. „Upoután? Nemůžeš si běhat, kam chceš?“ „Ne vždycky,“ připustil pes, „ale co na tom záleží?“ „Záleží na tom tolik, že už na žádnou z těch tvých lahůdek nemám chuť,“ odpověděl vlk, obrátil se a jednou provždy zmizel v lese.

Poté žáky rozdělí do dvojic, v nichž jeden bude představovat hlas psa a druhý hlas vlka v Tesákovi. Žáci pak mají přesně vymezený čas (cca 5 min), aby jeden druhého argumentačně získali na svou stranu, pro svůj životní styl.

VOLBA

V průběhu aktivity volí žáci pozici v prostoru preferované stanovisko a zdůvodňují je.

Cílem je hlubší porozumění oběma protikladným postojům k životu.

Po uplynutí času na předchozí aktivitu učitel žáky vyzve, aby si představili, že jsou v Tesákově kůži. Pro jaký život by se rozhodli? Ti, kteří by dali přednost vlku, se postaví po obvodu kruhu. Ti, kteří psu, si stoupnou do středu. Učitel nabídne žákům vyjádřit se k volbě, např. Bylo to pro vás těžké rozhodování? Zvolili jste možnost, kterou jste obhajovali v předchozí hře? Co z argumentů druhé strany vás nejvíc zviklalo? Proč jste volili tuto možnost? Volili byste v jiné situaci v jiném věku možná jinak?

DOPIS JACKU LONDONOVI

V průběhu aktivity žáci píší fiktivní dopis.

Cílem je osobně zreflektovat divadelní zážitek i jeho spojitost s aktivitami před představením.

Nejlépe tváří v tvář životním linkám, které vytvořili z fotek Jacka Londona před představením, napíše každý z žáků osobní dopis Jacku Londonovi do minulosti. U starších a zkušenějších je možné ponechat formu i obsah zcela na mladých divácích. Pro mladší a méně zkušené nabízíme kostru dopisu, do které je možné vlastní zážitky, postřehy a otázky doplnit (viz příloha).

Příloha k aktivitě AUTOŘI BIOGRAFIE

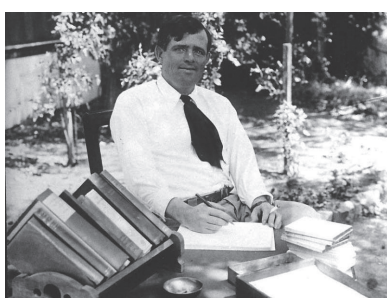
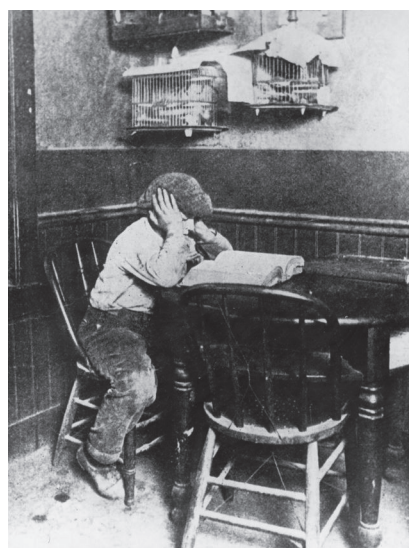
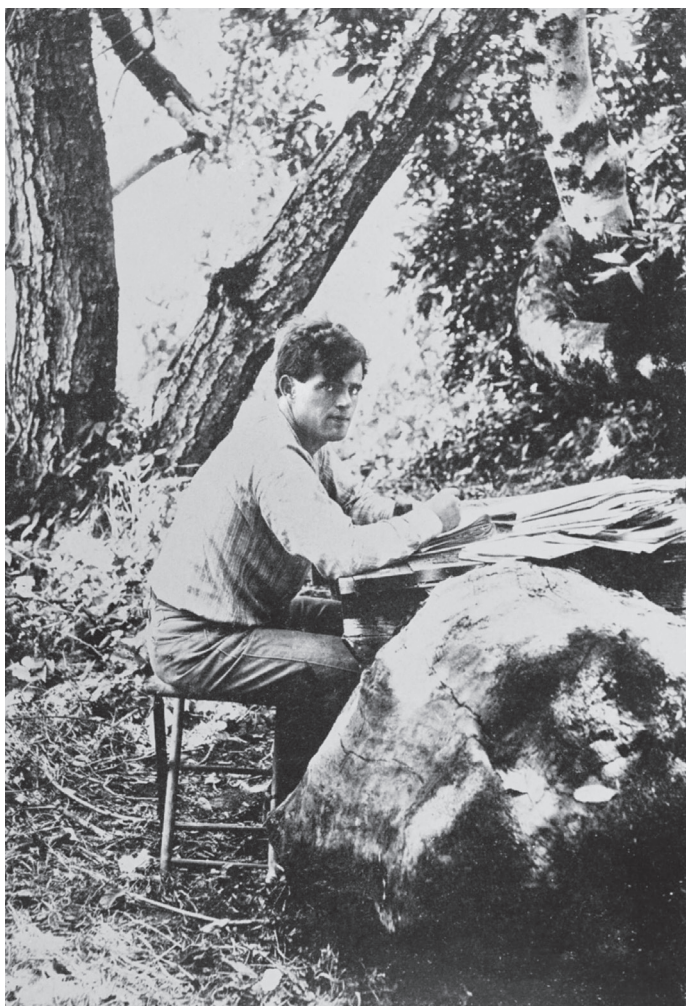
SKUPINA 1

Příloha k aktivitě AUTOŘI BIOGRAFIE

SKUPINA 2

Příloha k aktivitě AUTOŘI BIOGRAFIE

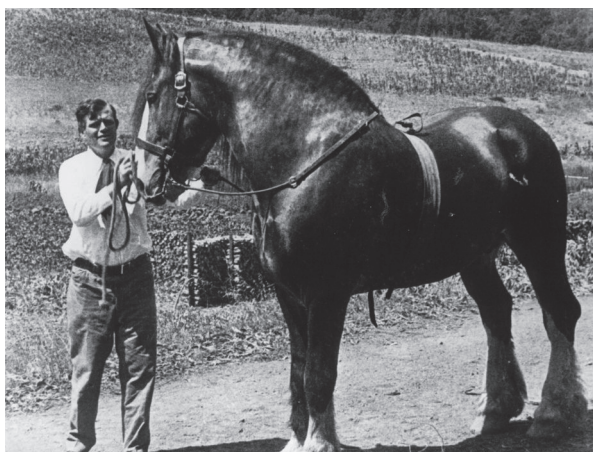
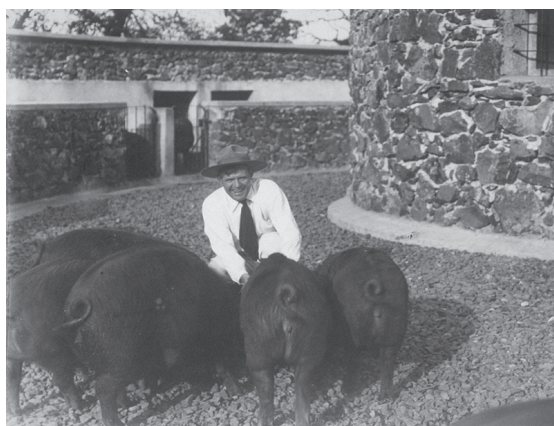
SKUPINA 3

Příloha k aktivitě AUTOŘI BIOGRAFIE

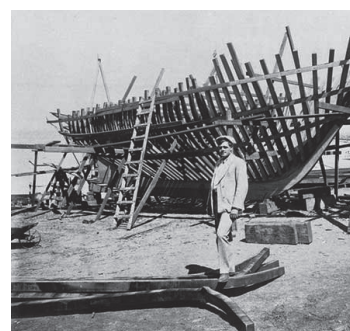
SKUPINA 4

Příloha k aktivitě AUTOŘI BIOGRAFIE

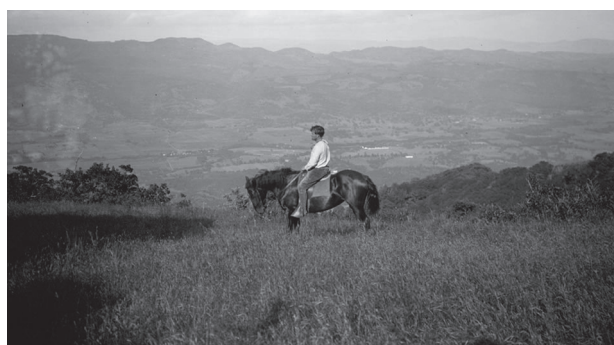
SKUPINA 5

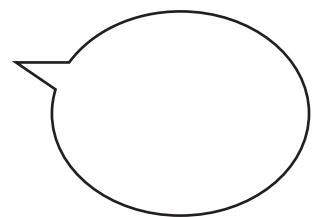
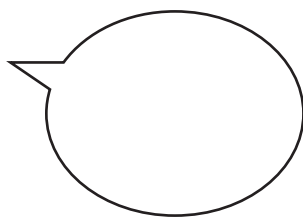
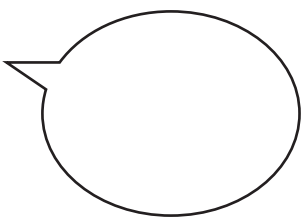
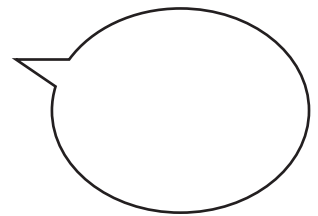
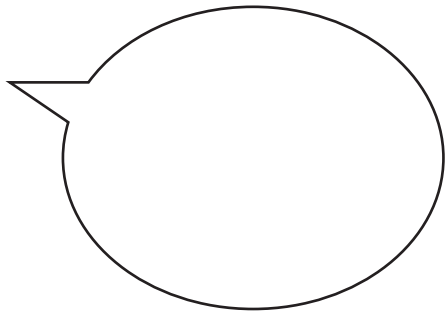
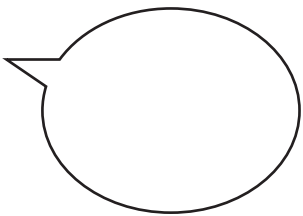
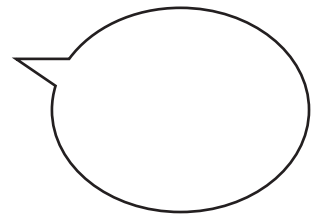
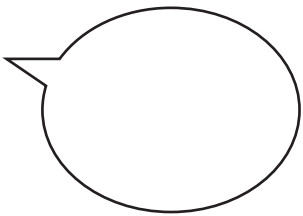
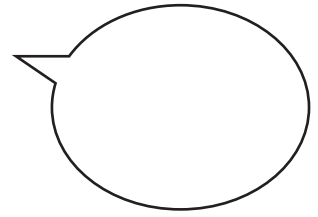
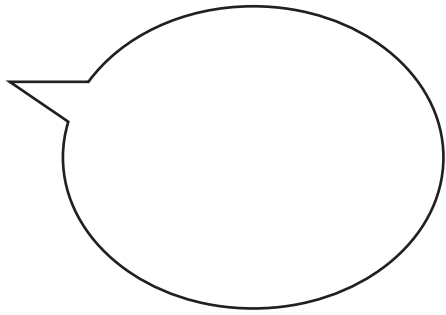
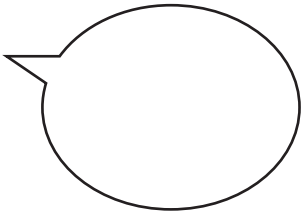
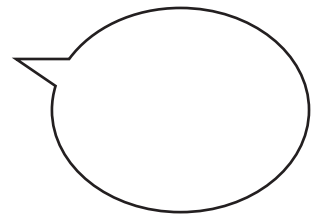
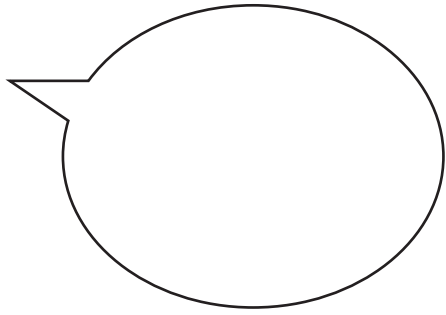
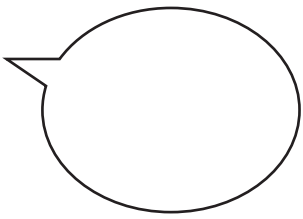
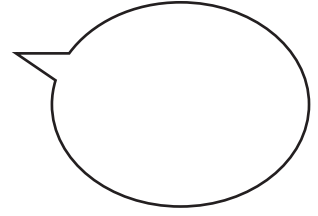
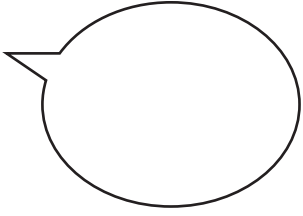
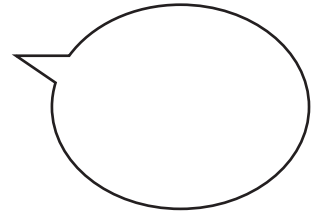
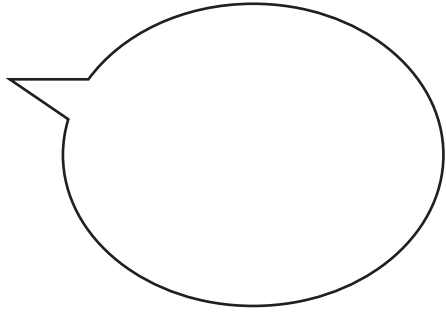
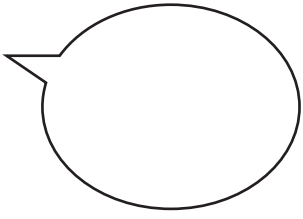

Příloha k aktivitě AUTOŘI BIOGRAFIE

SKUPINA 6

Příloha k aktivitě DOPIS JACKU LONDONOVI

**Milý Jacku,
právě jsem se vrátila z představení Bílý tesák, a musím Ti napsat:**

Vzpomněl/a jsem si na Tebe, když ....

Zajímalo by mě, jestli jsi taky zažil ...

V představení by se Ti určitě líbilo...

A nejvíc bys valil oči na ...

Nevím, jestli bys souhlasil s tím, jak ...

Každopádně, mně se nejvíc dotklo ...